

# Úvod

---

Studenti oboru chovatelství se zaměřením na kynologii absolvují ve třetím a čtvrtém ročníku předmět výcvik psů. V rámci něho pracují se svým vlastním psem, se kterým postupně rozvíjejí praktické dovednosti v oblasti výchovy, výcviku a péče.

Správný výběr štěněte je klíčovým krokem pro úspěšný průběh výcviku. Proto jsme připravili několik doporučení, která vám pomohou vybrat vhodného psa, jenž bude nejen odpovídat požadavkům výuky, ale také vám bude spolehlivým partákem na cestě k profesnímu růstu.

## Jaké štěně si pořídit

---

- nejlépe s průkazem původu
- nepřipustné je vzít si štěně z útulku - nevíme, co z něj vyrostе a jestli bude možné s ním absolvovat danou formu výcviku
- určitě neodsuzujeme odběr pejsků z útulku, ale pro školní účely se "útulkáči" nehodí

## Doporučená plemena

---

### **Sportovní kynologie**

- německý ovčák
- holandský ovčák (žádost)
- beauceron
- velký knírač (žádost)
- doberman (žádost)
- belgický ovčák – malinois (žádost)
- stafordšírský bulteriér
- německý boxer

### **Záchranářská kynologie**

- border kolie
- australský ovčák

- bílý švýcarský ovčák
- labrador
- retriever (GR, FCR ...)
- knírač malý, střední, velký (žádost)
- chodský pes
- australská kelpie
- všechna další plemena uvedená u sportovní kynologie

### **Lovecká kynologie**

- dle domluvy s vyučujícím

**Jiné plemeno bude povoleno pouze na základě schválení vyučujících výcviku psů.**

## Kdy si štěně pořídit?

---

- studenti by si štěňátko měli pořizovat na konci druhého ročníku (zhruba od dubna), nejpozdější termín, kdy musí student se štěňátkem začít výcvik ve 3. ročníku je listopad
- při nástupu do 3. ročníku na výcvik by štěně mělo mít cca 6 měsíců
- je důležité také uvést, že škola požaduje o něco víc očkování než je běžné (to znamená, že po odběru štěněte od chovatele ve 2 měsících, je pak nutné počítat s dalšími 2 měsíci, kdy štěně bude očkováno a není možné ho do školy přivést)

## Povinná očkování

---

### **Povinná očkování pro kynologický areál ČZA Humpolec**

- očkování proti psince, parvoviróze, hepatitidě, paraifluenze a leptospiróze
- očkování proti vzteklině do 6. měsíce věku štěněte
- očkování proti respiračnímu onemocnění (psincový kašel) psů; vakcinace musí zajišťovat protilátky proti těmto původcům: parainfluenza typ 2, adenovirus typ 2, Bordetella Bronchiseptica
- očkování proti tetanu

# Vakcinace psů proti chorobám

| Onemocnění                  | Původce                        | Doporučení pro vakcinaci | Primovakcinace                                |
|-----------------------------|--------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------------|
| Psinka                      | Morbillivirus                  | nutná                    | po 6. týdnu                                   |
| Parvoviróza                 | Parvovirus                     | nutná                    | po 5. týdnu                                   |
| Infekční hepatitida         | Adenovirus - 1                 | nutná                    | po 6. týdnu                                   |
| Infekční laryngotracheitida | Adenovirus - 2                 | možná                    | po 6. týdnu                                   |
| Parainfluenza               | Virus parainfluenzy            | možná                    | po 6. týdnu                                   |
| Infekce bordetelami         | Bordetela bronchiseptica       | možná                    | po 8. týdnu                                   |
| Koronaviróza                | Coronavirus                    | možná                    | po 6. týdnu                                   |
| Leptospiróza                | Leptospira icterohaemorrhagiae | nutná                    | po 8. týdnu                                   |
| Dermatofytóza               | Microsporum canis              | možná                    | po 12. týdnu                                  |
| Lymská borelióza            | Borrelia burgdorferi           | možná                    | po 16. týdnu                                  |
| Tetanus                     | Clostridium tetani             | možná                    | po 12. týdnu                                  |
| Vzteklina                   | Lyssavirus                     | povinná                  | od 3 do 6 měs.                                |
| Herpesviróza                | Herpesvirus canis              | možná                    | 7 – 10 dní po nakrytí a 7-10 dní před porodem |

## Vícesložkové vakcíny

Nemusíme se zaleknout velkého množství chorob a velkého množství injekcí, protože v současné době se používají kombinované, tedy vícesložkové vakcíny. To znamená, že jedna vakcína obsahuje více různých chorob.

# Kdy se psi očkují?

Obvyklý postup je takový, že očkování proti základním chorobám se zahajuje mezi 6. až 9. týdnem věku štěněte. Záleží samozřejmě na nákazové situaci. K základním chorobám patří psinka, parvoviróza, infekční hepatitida, infekční laryngotracheitida, parainfluenza. Následné přeočkování se provede za 3 až 4 týdny a vakcinace tohoto základního spektra chorob je ukončena za další 3 až 4 týdny.

Musíme mít na paměti, že zvíře je úplně chráněné až 14 dní po poslední vakcinaci, kdy se vytvoří dostatečná hladina protilátek, která ho ochrání proti infekcím. Proto bychom do té doby měli zabránit styku s ostatními zvířaty, zejména odložit návštěvu cvičiště apod. Další přeočkování se provádí v pravidelných intervalech jednou ročně. Přesný postup se liší na jednotlivých pracovištích a v závislosti na použitých vakcínách, obecné zásady očkování jsou však společné.

Co se týče ostatních chorob, zde je situace značně individuální a záleží hlavně na majiteli, co chce u svého psa očkovat, a také na využití zvířete – výstavy, bonitace, svody, chovné feny, lovečtí psi, záchranářští psi apod. Podle toho se každému zvířeti zvolí vakcinační program na míru.

## **Očkování psů proti vzteklině je povinné**

Odlišná situace je u vztekliny, což je jediné onemocnění, které je chovatel povinen očkovat podle zákona. Donedávna byla povinná každoroční vakcinace psů proti vzteklině, ale současně znění Veterinárního zákona říká, že vakcinace se provádí v intervalech, jaké uvádějí jednotliví výrobci vakcín. To znamená, že záleží na konkrétní vakcíně, kterou použijeme a interval očkování může být 1 až 3 roky. Očkování proti vzteklině je rovněž vyžadováno při cestování se psem do zahraničí a při účasti na výstavách, zkouškách, soutěžích atd. Zde se většinou vyžaduje, aby očkování nebylo mladší jednoho měsíce a starší jednoho roku.

## **Co je dobré o vakcinaci vědět**

Samotná vakcinace je snášena štěňaty i koťaty obvykle bez jakýchkoliv problémů. Někdy se mohou vyskytnout nežádoucí účinky jako je zvýšení tělesné teploty, přechodná únava a

nechutenství, které však během krátké doby ustoupí. Zřídka se mohou objevit i alergické reakce jako je svědění, zduření v místě vpichu, vzácně i kopřivka nebo otok v oblasti hlavy. Podle intenzity těchto reakcí je nutno zvážit případnou výměnu značky dané vakcíny.

Vakcinovat by se měla pouze zdravá zvířata, takže každému očkování by mělo předcházet klinické vyšetření. Březí feny je lépe očkovat před začátkem březosti, i když záleží na použitém typu vakcíny. Vlastní očkování spočívá v aplikaci cca 0,5 ml očkovací látky pod kůži, do svalu nebo do nosních otvorů. V den vakcinace může mít zvíře zátěž, na jakou je zvyklé, ale je dobré se vyvarovat extrémních výkonů.

## Stručný přehled onemocnění psů

---

### **Psinka (D)**

Psinka je velmi nebezpečným virovým onemocněním, které se vyskytuje ve třech základních formách: slizniční, střevní a nervové. Forma plicní se projevuje výtoky z nosu, kašláním až zápallem plic - pneumonií. Střevní forma způsobuje průjemy a zvracení, nervová navozuje křeče až ochrnutí. Může mít však i kožní projevy - ztlustění a ztvrdnutí polštářků na tlapkách. Většinou se nejdříve projevuje vysokými teplotami, které po 2-3 dnech ustoupí. Pes bývá malátný a zpravidla nepřijímá potravu. Téměř vždy je onemocnění provázeno zánětem horních cest dýchacích, kašlem a zánětem spojivek s hnisavým výtokem z očí. Pes může zvracet, mít průjem, někdy až krvavý. Přenáší se kontaktem s nakaženými psy nebo jejich sekrety. Zvláště vnímavá jsou štěňata, ale onemocnět mohou i starší zvířata.

### **Infekční zánět jater (Infekční hepatitida, H)**

Postihuje zejména játra a projevuje se žloutenkou, výraznou bolestivostí břicha, průjmem a zvracením. Postiženy mohou být i oči, kdy dochází k zákalu rohovky, mohou se objevit krváceniny na sliznicích.

### **Parvoviróza (P)**

Vysoce nakažlivé onemocnění projevující se krvavým průjmem, zvracením; často končí úhynem zvířete. Nejvyšší riziko nákazy je u štěňat. Zdrojem nákazy je trus nemocného zvířete.

**Parainfluenza (Pi)**

Infekce s méně závažným průběhem, která je však velmi nakažlivá a snadno se přenáší z jednoho psa na druhého přímým kontaktem, ale i prostřednictvím vzduchu. Spolu s druhotnou bakteriální infekcí způsobuje onemocnění nazývané psincový kašel, který se zpočátku projevuje suchým kašlem, dávením a horečkou, později může postihnout i plíce a způsobit jejich zánět.

**Leptospiróza (L)**

Bakteriální onemocnění. Rezervoárem onemocnění jsou divoce žijící zvířata (hlavně potkani). Pes se nakazí přímo od nemocných zvířat nebo pitím kontaminované vody. Mezi hlavní příznaky patří vysoké horečky, žloutenka, krváceniny na sliznicích a krev v trusu. Některé typy leptospir jsou přenosné na člověka a jsou vysoce nakažlivé - např. Weilova žloutenka.

**Koronaviróza (C)**

Méně závažné akutní průjemové onemocnění. Onemocnění virového původu se vyskytuje zejména u štěňat do 1 roku věku, především ve velkých chovech, útulcích apod. Nejvíce vnímavá jsou štěňata ve věku 6 - 9 týdnů. Onemocnění se přenáší trusem infikovaného jedince.

**Infekční laryngotracheitida**

Podílí se na vzniku psincového kašle. Přenáší se kontaktem s nakaženými psy či jejich sekrety. Projevuje se suchým až záchvatovitým kašlem a dávením.

**Tetanus (T)**

Původci tohoto onemocnění se vyskytují všude v okolním prostředí, v půdě, vodě, apod. Pes může onemocnět po jakémkoliv poranění, obzvláště rizikové je období výměny mléčných zubů u štěňat, dále u psů loveckých a pracovních, popř. u psů, kteří se vyskytují v blízkosti koní a přežvýkavců. Projevuje se ochrnutím příčně pruhovaných svalů.

**Lymská borelióza (B)**

Onemocnění přenášené klíšťaty, u psů se projevuje hlavně záněty kloubů. Ochrana před touto chorobou spočívá zejména ve vhodném ošetření proti klíšťatům. Vakcinaci provádíme u psů v oblastech se zvýšeným výskytem tohoto onemocnění a u psů, kteří se často chodí do lesa.

### **Dermatofytóza (D)**

Onemocnění způsobené kožními plísněmi. Na kůži se objevují holá ložiska s šedavými šupinkami a může dojít k přenosu na člověka. Vakcinaci můžeme použít i při léčbě tohoto onemocnění.

### **Herpesviróza**

Nebezpečné onemocnění zejména pro chovné feny. Způsobuje potrat březích fen, úhyn novorozených štěňat, popřípadě respirační onemocnění.

### **Vzteklina (R)**

Velmi obávané onemocnění, protože postihuje všechny teplokrevné živočichy a je přenosná i na člověka. Přenáší se pokousáním a po propuknutí příznaků končí vždy smrtelně. U psa se podle průběhu onemocnění rozděluje na tichou a zuřivou formu, která má tři stádia – prodromální (bezpríznakové), excitační a paralytické.